

PROFESSIONAL TISH TOZALASH: QANCHALIK TEZ-TEZ QILISH KERAK, USULLARI (AIRFLOW) VA FOYDASI

Ankasova Farzona Xomidjon qizi

EMU UNIVERSITY

1-bosqich Stomatologiya yo'nalishi talabasi

Annoatsiya: Ushbu maqolada professional tish tozalashning ahamiyati, uni qanchalik tez-tez amalga oshirish lozimligi, zamonaviy usullari, xususan AirFlow texnologiyasi hamda uning og'iz bo'shlig'i salomatligiga ta'siri yoritiladi. Tish toshlari va pigmentli dog'larning paydo bo'lish sabablari, ularni bartaraf etish yo'llari hamda profilaktik choralarning samaradorligi ilmiy manbalar asosida tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: professional tozalash, AirFlow, tish toshi, blyashka, stomatologik gigiyena, profilaktika, periodontal kasalliklar

Kirish

Og'iz bo'shlig'i gigiyenasi inson salomatligining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Kundalik tish yuvish va ipdan foydalanish og'iz gigiyenasini saqlashda asosiy vosita bo'lsa-da, ayrim hollarda blyashka va tish toshlari to'liq tozalanmaydi. Vaqt o'tishi bilan ular qattiqlashib, milk yallig'lanishi (gingivit) va periodontal kasalliklarga sabab bo'lishi mumkin.

Professional tish tozalash stomatolog yoki gigiyenist tomonidan maxsus uskunar yordamida amalga oshiriladi va bu jarayon oddiy uy sharoitidagi parvarishdan farq qiladi. Zamonaviy stomatologiyada AirFlow kabi innovatsion usullar keng qo'llanilmoqda.

Asosiy qism

Professional tish tozalash — bu stomatolog yoki tish gigiyenisti tomonidan maxsus asbob-uskunalar yordamida amalga oshiriladigan kompleks profilaktik muolajadir. Kundalik tish yuvish, tish ipi va og‘iz chayish vositalari blyashkani ma’lum darajada kamaytiradi, biroq milk ostida yoki tishlar orasida to‘planadigan qattiq tish toshini to‘liq bartaraf eta olmaydi. Vaqt o‘tishi bilan yumshoq blyashka minerallashib, qattiq toshga aylanadi. Bu esa milk yallig‘lanishi (gingivit), qonash, noxush hid va keyinchalik periodontal kasalliklarning rivojlanishiga sabab bo‘lishi mumkin.

Professional tozalash jarayoni odatda bir necha bosqichda amalga oshiriladi. Avvalo, og‘iz bo‘shlig‘i ko‘rikdan o‘tkazilib, tish va milk holati baholanadi. Shundan so‘ng ultratovushli skaler yordamida qattiq tish toshlari olib tashlanadi. Ultrasonik tebranishlar toshni maydalab, suv oqimi yordamida yuvib tashlaydi. Bu usul tezkor va samarali bo‘lib, minimal noqulaylik tug‘diradi.

Keyingi bosqichda tish yuzasidagi pigmentli dog‘lar va yumshoq blyashka AirFlow texnologiyasi yordamida tozalanadi. Bu usul siqilgan havo, suv va maxsus mayda kukun aralashmasi orqali amalga oshiriladi. AirFlow ayniqsa qahva, choy va tamaki mahsulotlari sababli paydo bo‘lgan dog‘larni samarali bartaraf etadi. Shuningdek, ortodontik braketlar, implantlar va protezlar atrofini tozalashda ham yuqori natija beradi. Ushbu jarayon tishlarning tabiiy rangini tiklaydi va estetik ko‘rinishni yaxshilaydi.

Tozalashdan so‘ng tish yuzasi maxsus abraziv pastalar bilan polirovka qilinadi. Polirovka tish yuzasini silliqalashtirib, blyashkaning qayta tez yopishib qolishining oldini oladi. Ayrim hollarda ftorlash muolajasi qo‘llaniladi. Ftor emalni mustahkamlaydi, sezuvchanlikni kamaytiradi va kariyes rivojlanish xavfini pasaytiradi.

Professional tozalashning davriyligi bemorning individual xususiyatlariga bogʻliq. Odatda har 6 oyda bir marta tavsiya etiladi. Biroq periodontal kasalliklarga moyilligi boʻlganlar, chekuvchilar, shuningdek, braket yoki implantga ega bemorlar uchun 3–4 oyda bir marta amalga oshirish maqsadga muvofiqdir. Muntazam professional gigiyena ogʻiz boʻshligʻi mikroflorasini muvozanatda saqlaydi, milk yalligʻlanishini kamaytiradi, ogʻizdan keladigan noxush hidni bartaraf etadi hamda kelajakda murakkab va qimmat davolash muolajalarining oldini olishga xizmat qiladi.

Quyidagi jadvalda professional tish tozalash jarayonining bosqichlari va ularning ahamiyati keltirilgan:

Bosqich	Jarayon mazmuni	Ahamiyati
Diagnostika	Ogʻiz boʻshligʻini tekshirish	Muammoni aniqlash va reja tuzish
Ultrasonik tozalash	Qattiq tish toshini olib tashlash	Milk kasalliklarining oldini olish
AirFlow ishlovi	Pigment va blyashkani yoʻqotish	Oqartirish effekti va estetik natija
Polirovka	Tish yuzasini silliqlash	Blyashkaning qayta toʻplanishini kamaytirish
Ftorlash	Emalni mustahkamlash	Karies xavfini kamaytirish

Shunday qilib, professional tish tozalash nafaqat gigiyenik, balki profilaktik va estetik jihatdan ham muhim ahamiyatga ega boʻlib, ogʻiz boʻshligʻi salomatligini uzoq muddat saqlashga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, professional tish tozalash og'iz bo'shlig'i salomatligini saqlash va stomatologik kasalliklarning oldini olishda muhim profilaktik choradir. Kundalik gigiyena vositalari blyashkani kamaytirishga yordam bersa-da, ular qattiqlashgan tish toshini va chuqur joylashgan pigmentli dog'larni to'liq bartaraf eta olmaydi. Shu sababli stomatolog nazorati ostida amalga oshiriladigan professional tozalash jarayoni zarur hisoblanadi.

Ultratovushli tozalash va AirFlow texnologiyasi kabi zamonaviy usullar jarayonni samarali, xavfsiz va nisbatan og'riqsiz bajarish imkonini beradi. Muntazam ravishda (odatda har 6 oyda) professional gigiyenadan o'tish milk yallig'lanishi, periodontal kasalliklar va kariyes xavfini kamaytiradi, tishlarning tabiiy rangini saqlaydi hamda og'izdan keladigan noxush hidning oldini oladi.

Demak, professional tish tozalash nafaqat estetik ko'rinishni yaxshilaydi, balki umumiy sog'liqni mustahkamlashga ham xizmat qiladi. Sog'lom tabassum va mustahkam tishlar uchun kundalik parvarish bilan bir qatorda muntazam stomatologik profilaktika ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Newman M. G., Takei H. H., Klokkevold P. R., Carranza F. A. **Klinik periodontologiya asoslari (Carranza's Clinical Periodontology)**. 13-nashr. – Filadelfiya: Elsevier, 2019. – 42–58-betlar.
2. Lindhe J., Lang N. P. **Klinik periodontologiya va implantologiya**. 6-nashr. – Oksford: Wiley-Blackwell, 2015. – 115–134-betlar.
3. Wilkins E. M. **Tish gigiyenistining klinik amaliyoti**. 12-nashr. – Filadelfiya: Lippincott Williams & Wilkins, 2017. – 205–228-betlar.

4. Fejerskov O., Kidd E. A. M. **Tish kariyesi: kasallik va uning klinik boshqaruvi**. 3-nashr. – Oksford: Wiley-Blackwell, 2015. – 80–96-betlar.
5. Darby M. L., Walsh M. M. **Tish gigiyenasi: nazariya va amaliyot**. 4-nashr. – Sent-Luis: Elsevier, 2015. – 312–335-betlar.